

Onderzoek:

Resten gewasbeschermingsmiddelen op groente en fruit vormen geen risico voor de gezondheid

Dr. Stephan Peters, kennisspecialist voedselveiligheid

AANLEIDING ONDERZOEK Uit de meest recente Voedselconsumptiepeiling van het RIVM weten we dat 86% van de Nederlandse bevolking te weinig groente en fruit eet (VCP, RIVM 2011). De consumptie van voldoende groente en fruit helpt bij het voorkomen van overgewicht, het beschermt tegen hart- en vaatziekten en kan bepaalde vormen van kanker voorkomen.

Jaarlijks komen de ngo's Natuur en Milieu, Milieudefensie en Foodwatch met een 'gifmeter' waarin groente en fruit, maar ook supermarkten scoren op 'meest vervuilde producten'. Deze gifmeter is gebaseerd op meetgegevens van de NVWA, die jaarlijks duizenden steekproeven neemt in groente en fruit bij de grens, bij de detailhandel en in supermarkten. Door te scoren op 'meest vervuild fruit' en 'meest vervuilde supermarkt' scheppen de ngo's de suggestie dat er giftige partijen groente en fruit verkocht worden. Dit kan als risico hebben dat de consument groente en fruit gaat mijden. Het Voedingscentrum heeft er dit jaar voor gekozen zelf een analyse te doen op basis van de meetgegevens van de NVWA. Het doel hiervan was om een eigen, onafhankelijk oordeel te vormen of er inderdaad een voedselveiligheidsprobleem is met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen in groente en fruit.

METHODE Het Voedingscentrum heeft de meetgegevens van de monsters die de NVWA in 2010 heeft genomen geanalyseerd. Bij de analyse is gekeken naar overschrijdingen van de gezondheidsnorm voor acute blootstelling/giftigheid: de ARfD (acu-

te referentiedosis). Een overschrijding van een ARfD hoeft niet meteen te betekenen dat er mensen ziek worden. Dit komt omdat er bij het vaststellen van de norm een grote veiligheidsmarge wordt toegepast, zodat er bij een beperkte overschrijding niet meteen een gevaar is. Om een goede inschatting te kunnen maken van de reële risico's van de gevonden overschrijdingen voor de gezondheid, zijn deze voorgelegd aan toxicologen van het RIVM. Hun oordeel is de basis geweest van de conclusie van de veiligheidsanalyse van het Voedingscentrum.

RESULTATEN In 4.392 monsters zijn 375 overschrijdingen gevonden van de wettelijke productnorm MRL (Maximal Residu level). Een MRL-overschrijding betekent niet per definitie een gezondheidsrisico. Er zijn 21 overschrijdingen van de acute gezondheidsnorm ARfD gevonden. Van deze 21 partijen zijn er 14 partijen uit de markt gehaald. 7 partijen zijn geconsumeerd. Van alle 21 gezondheidsnormoverschrijdingen zijn de hoeveelheid aanwezig gewasbeschermingsmiddel voorgelegd voor een risicobeoordeling aan toxicologen van het RIVM.

Van 19 partijen heeft het RIVM aangegeven dat consumptie van die partijen een verwaarloosbaar risico geven voor de gezondheid. Echter, van 2 partijen 'kan risico niet worden uitgesloten'. Maar wat dat risico precies moet zijn is moeilijk aan te geven,

omdat de gezondheidseffecten in de meeste gevallen klein, niet ernstig en omkeerbaar zijn. De 2 partijen met hoge overschrijdingen zijn uit de markt genomen en niet geconsumeerd door consumenten.

CONCLUSIE De consument heeft geen enkele reden zich zorgen te maken over de eventuele giftigheid van resten van gewasbeschermingsmiddelen in groente en fruit. Waar de consument zich echt druk om moet maken is om de gezondheidsrisico's van het te weinig eten van groente en fruit. De conclusies over de giftigheid van de ngo's in Weetwatjeeet.nl zijn overdreven en onterecht en kunnen consumenten afschrikken om groente en fruit te eten, met allerlei negatieve gezondheidseffecten als gevolg.